

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 7Co/831/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5613208640
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 03. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Mária Kašíková
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2015:5613208640.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd Žilina, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Františka Dulačku a členiek senátu Mgr. Márie Kašíkovej a Mgr. Kataríny Beniačovej v právnej veci navrhovateľa: Z. L., nar. XX. XX. XXXX, bytom E. XXX, proti odporcovi: Rapid life životná poisťovňa, a.s. so sídlom Košice, Garbiarska 2, IČO: 31 690 904, právne zastúpený: MST PARTNERS, s.r.o., so sídlom Bratislava, Laurinska 3, IČO: 36 861 545, o zaplatenie 2.124,74 Eur s príslušenstvom, na odvolanie odporcu proti rozsudku Okresného súdu Liptovský Mikuláš č.k. 5C/307/2013-180 zo dňa 10. júla 2014, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu vo výroku, ktorým zaviazal odporcu zaplatiť navrhovateľovi sumu 971,02 Eur s príslušenstvom a vo výroku o trovách konania **p o t v r d z u j e .**

Rozsudok v nenapadnutej časti, pokiaľ konanie v časti o zaplatenie sumy 1.153,72 Eur a príslušenstva zastavil, **z o s t á v a n e d o t k n u t ý .**

Navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom okresný súd zastavil konanie v časti o zaplatenie sumy 1.153,72 Eur a úrokov z omeškania vo výške 8,75 % ročne zo sumy 48,82 Eur od 04.05.2013 do zaplatenia. V ďalšej časti zaviazal odporcu zaplatiť navrhovateľovi sumu 971,02 Eur a úroky z omeškania vo výške 8,75 % ročne zo sumy 2.075,92 Eur od 04.05.2013 do 08.10.2013 a zo sumy 971,02 Eur od 09.10.2013 do zaplatenia. Navrhovateľovi nepriznal náhradu trov konania.

V prvom rade sa vysporiadal s námietkou odporcu o nedostatku právomoci okresného súdu vo veci rozhodnúť s poukazom na rozhodcovskú doložku. Ustálil, že rozhodcovská doložka v zmysle § 4 ods. 2 zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní (ďalej len ZRK) nemá písomnú formu, nakoľko táto je obsiahnutá vo všeobecných poisťných podmienkach (ďalej len VPP), ktoré nie sú podpísané zmluvnými stranami. Poisťná zmluva uzatvorená medzi účastníkmi konania je spotrebiteľskou zmluvou, keďže spĺňa všetky znaky spotrebiteľskej zmluvy v zmysle ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ). Rozhodcovská doložka v časti XV. VPP je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, nakoľko chce docieľiť, aby sa všetky spory zo spotrebiteľskej zmluvy riešili výlučne v rozhodcovskom konaní. Nič na tom nemení ani skutočnosť, že v čase pristúpenia navrhovateľa k VPP nebola v § 53 OZ výslovne upravená neprijateľná zmluvná podmienka, ktorá vyžaduje v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní. Práve ustanovenie generálnej klauzuly v § 53 ods. 1 OZ dovoľuje podrobiť súdnej kontrole aj rozhodcovské doložky uzavreté pred 01.01.2008. Nemožno prehliadnuť, že pristúpenie navrhovateľa k VPP z 21.05.2007 sa zrealizovalo na formulárovej, vopred pripravenej listine označenej ako žiadosť o zníženie poisťného k poisťnej zmluve. Už samotné označenie predmetnej listiny vzbudzuje dojem, že sa ňou rieši otázka zníženia poisťného. Pristúpenie k VPP je napísané podstatne menším a drobným písmom a je neoddeliteľnou súčasťou tejto

listiny. Neprijateľné zmluvné podmienky v spotrebiteľských zmluvách sú absolútne neplatné. Nakoľko rozhodcovská zmluva nie je uzatvorená platne, nemožno od nej ani platne odstúpiť. Preto je daná právomoc všeobecného súdu na rozhodnutie vo veci.

Vo veci samej svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že v časti zastavenia konania o zaplatenie istiny 1.153,72 Eur a úroku z omeškania vo výške 8,75 % ročne zo sumy 48,82 Eur od 04.05.2013 do zaplatenia rozhodol z dôvodu späťvzatia žaloby navrhovateľom, ktorému prislúcha tento dispozitívny úkon. Súhlas odporcu s čiastočným späťvzatím nebol potrebný, keďže k nemu došlo pred začatím pojednávania. V ďalšej časti mal preukázané, že účastníci dňa 16.03.1998 uzatvorili poisťovnú zmluvu pre prípad dožitia so začiatkom poistenia 09.03.1998 a koncom poistenia 09.03.2013, poisťovná doba bola dohodnutá na 15 rokov a doba platenia poisťového na 10 rokov. Rovnako bola dojednaná poisťová udalosť, a to dožitie, v dôsledku ktorej navrhovateľovi vzniklo právo na vyplatenie poisťového plnenia. Sporným medzi účastníkmi konania bola výška plnenia. Pôvodne bolo poisťové dohodnuté vo výške 276,- Sk mesačne a poisťová suma pre prípad dožitia 60.340,- Sk. V zmysle dodatku s účinnosťou od 09.03.2003 bolo poisťové zmenené na výšku 316,- Sk a poisťová suma pre prípad dožitia na sumu 64.010,- Sk. Na základe žiadosti zo dňa 11.07.2007 došlo k zníženiu poisťového zo sumy 316,- Sk na sumu 276,- Sk a poisťová suma pre prípad dožitia sa nemenila, zostala v sume 64.010,- Sk. Teda aj napriek zmene finančného parametra ohľadne poisťového, navrhovateľovi naďalej zostalo zachované právo na vyplatenie poisťovej sumy pre prípad dožitia v pôvodne žalovanej výške. Napokon samotný odporca listinou zo dňa 10.08.2007 oznámil navrhovateľovi, že znížením poisťového nedochádza k uzatvoreniu žiadneho nového poistenia, ku zmene doby platenia poisťového ani ku zmene v poisťových sumách. Obrana odporcu, že pristúpením navrhovateľa k VPP z roku 2007 zároveň došlo k zmene výpočtu poisťovej sumy, si odporca nesplnil povinnosť tvrdenia rozhodujúcich skutočností. Napriek písomnej výzve súdu nešpecifikoval sumu 1.104,90 Eur, ktorú na základe likvidácie poisťovej udalosti vyplatil navrhovateľovi titulom poisťového plnenia, a to rozlíšením jednotlivých položiek, z ktorých uvedená suma pozostáva. Keďže si nesplnil povinnosť tvrdenia, súd nevykonal dôkaz výsluchom navrhnutého svedka JUDr. Z. I.. Vykonanie dôkazu nemôže slúžiť k tomu, aby výsluchom svedka došlo k preneseniu povinnosti tvrdenia z účastníka na svedka. Vykonanie navrhnutého dôkazu slúži na preukázanie tvrdení, avšak tieto absentujú, preto súd nepristúpil k vykonaniu dôkazu výsluchom svedka. Navyše navrhovateľ bol v legitímnom očakávaní, že mu bude vyplatená poisťová suma tak, ako bola dohodnutá pri dodržaní všetkých poisťových podmienok. Tak zásadná otázka, akou je zmena finančných parametrov poistenia, konkrétne výška poisťovej sumy, nemôže byť riešená odporcom tým spôsobom, že navrhovateľ požiadala o zníženie poisťového. Pričom žiadosť je vopred pripravený formulár, do ktorého sa dopĺňajú údaje a súčasťou tohto formulára je podstatne menším písmom, ako v prípade žiadosti o zníženie poisťového uvedené, že navrhovateľ súčasne pristupuje k novým VPP, ktoré inak upravujú spôsob výpočtu poisťovej sumy. Takýto postup je nevyhnutné vyhodnotiť ako rozporný s dobrými mravmi, ku ktorému došlo krátko pred koncom platenia poisťového. K zníženiu poisťového došlo práve z dôvodu, že boli nesprávne nastavené matematicko-poisťové metódy výpočtu poisťovej sumy. Samotná okolnosť, či došlo k pochybeniu pri kalkulácii poistenia sadzby UDP-K nie je pre posúdenie nároku navrhovateľa významná. Z dôvodu omeškania odporcu s plnením dlhu vzniklo navrhovateľovi zo zákona i právo na zaplatenie úrokov z omeškania.

Odporca v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie proti výroku rozsudku, ktorým mu súd uložil povinnosť zaplatiť navrhovateľovi istinu 971,02 Eur spolu s úrokmi z omeškania. Predovšetkým namietal, že okresný súd svojim postupom mu odňal možnosť konať pred súdom, keď rozhodol vo veci samej bez toho, aby predtým bolo právoplatne rozhodnuté o jeho návrhu na prerušenie konania zo dňa 12.03.2014. Poukázal na nedostatok právomoci všeobecného súdu s odkazom na rozhodcovskú doložku. Navrhovateľ v priebehu poistenia svojim vlastným právny úkonom pristúpil k VPP zo dňa 21.05.2007 v znení ich dodatkov. Rozhodcovská zmluva má písomnú formu. Rozhodcovská doložka bola s navrhovateľom individuálne dojednaná. Tento sám prejavil vôľu, a to tak, že vo vzťahu k rozhodcovskej doložke ako spotrebiteľ mal v primeranej lehote reálnu možnosť od nej odstúpiť a vylúčiť toto dojednanie bez toho, aby bol tým dotknutý obsah poisťového vzťahu. Navrhovateľ tak však neurobil. Smernica 93/13/EHS nie je na zvrchovanom území Slovenskej republiky voči jeho občanom priamo zaväzujúca a jej účinok je priamy len za predpokladu, že štát smernicu EÚ do svojho právneho poriadku neimplementoval a smernica zakladá právo občana, nie však jeho povinnosť a konečne jedná sa o vertikálny vzťah občan - štát. To znamená, že jednotliviec sa ustanovenia smernice nemôže dovolávať voči inému jednotlivcovi. Z devätnásteho bodu odôvodnenia Smernice 93/13/EHS vyplýva, že jej zámerom je, aby zmluvné podmienky v poisťových zmluvách nepodliehali tejto smernici, ak spĺňajú tam vymedzené kritériá. Z vyjadrenia Národnej banky Slovenska ako orgánu dohľadu nad poisťovníctvom je zrejmé, že na základe správneho prekladu Smernice 93/13/EHS nie je zámerom smernice posudzovať

podľa uvedenej smernice podmienky obsiahnuté v poistných zmluvách, pokiaľ tieto vchádzajú do kalkulácie poistného, čo sa podľa pregnantného vyjadrenia NBS, v prípade využitia rozhodcovských konaní poisťovňami na základe rozhodcovských doložiek, nepochybne aj deje. Preto sa dovoľáva priameho účinku Smernice 93/13/EHS z hľadiska aplikácie jej 19-teho odstavca na poistnú zmluvu, ktorá je predmetom tohto konania, a to pre neúplnú implementáciu smernice do právneho poriadku SR. S ohľadom na uvedené je zrejmé, že pri prihladnutí na 19-te odôvodnenie Smernice č. 93/13/EHS nebol okresný súd oprávnený posudzovať uzavretú rozhodcovskú doložku z hľadiska vnútroštátnej spotrebiteľskej legislatívy. Vzhľadom na uvedené okresný súd nemal právomoc vo veci konať, a preto podľa § 103 O.s.p. mal konanie zastaviť. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutia Okresného súdu Košice II. sp. zn. 16C/226/2001, Okresného súdu Košice I. sp. zn. 14C/98/2009, Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 2Co/225/2010.

Zastáva tiež názor, že súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, a to výsluchom svedka JUDr. Z. I., ktorý by vysvetlil spôsob výpočtu poistnej sumy, ktorá bola navrhovateľovi vyplatená. V prípade poistno-matematických metód nie je z jeho strany objektívne možné požadovať predloženie listinného dôkazu, ktorý by zrozumiteľne vysvetlil spôsob výpočtu poistného plnenia. Matematicky ide o zložitý postup, ktorý je oprávnený určovať a preverovať len pomerne úzky okruh osôb, preto mal eminentný záujem na výsluchu ním navrhovaného svedka. Nesúhlasí, žeby tým došlo k preneseniu povinnosti tvrdenia z účastníka na svedka. Na základe vykonaných dôkazov súd dospel tiež k nesprávnym skutkovým zisteniam. Pokiaľ navrhovateľ tvrdil, že poistné plnil riadne, toto je len za predpokladu, že navrhovateľova žiadosť o zníženie poistného je platný právny úkon. Vychádzajúc z pôvodne dohodnutých podmienok navrhovateľ totiž platil od začiatku poistenia poistné v sume 316,- Sk a následne len 276,- Sk, teda nie sumu v rozsahu dohodnutom na začiatku poistenia. Preto navrhovateľ neplatil po celú dobu poistné tak, ako sa s ním dohodol. Rozhodnutie vychádza aj z nesprávneho právneho posúdenia veci. Navrhovateľ žiadosťou o zníženie poistného zo dňa 11.07.2007 k poistnej zmluve v celom rozsahu pristúpil k novým VPP. Na tejto skutočnosti nič nemení ani to, že išlo o pripravený formulár, do ktorého sa dopĺňajú údaje a že túto žiadosť o zníženie poistného podpísal a poslal navrhovateľ. Rozdielna veľkosť písma nemá vplyv na platnosť, resp. neplatnosť právneho úkonu. Táto bola použitá výlučne z dôvodu rozdelenia a ľahšej sa orientácie v texte žiadosti, navyiac časť týkajúca sa pristúpenia k VPP je rovnako zrozumiteľná a čitateľná, ako časť týkajúca sa žiadosti o zníženie poistného. Je evidentné, že navrhovateľ svojim vlastným úkonom odsúhlasil a schválil zmenu VPP, z ktorých vyplýva odlišná metodika výpočtu poistnej sumy. ESD v ostatnej rozhodovacej praxi konštantne judikuje, že spotrebiteľ je tiež subjektom práva zodpovedným za svoje činy a musí byť primerane pozorný, obozretný. Pristúpenie navrhovateľa k VPP bolo platné, a preto sa na výpočet poistného plnenia tieto vzťahovali, z ktorého dôvodu mala byť žaloba zamietnutá. Neobstojí záver súdu, že pristúpenie navrhovateľa k VPP odporovalo dobrým mravom, a teda ani jeho záver o dôvodnosti žaloby navrhovateľa. Z napadnutého rozsudku nie je zrejmé, či súd považoval pristúpenie navrhovateľa k VPP za platné, alebo nie. Zrejmé je iba to, že tento úkon považoval za rozporný s dobrými mravmi. Ak súd považoval pristúpenie k VPP za rozporné s dobrými mravmi, mal zamerať zisťovanie skutkového stavu na objasnenie toho, ako by mala byť poistná udalosť zlikvidovaná za pôvodných VPP, a to aj z aspektu redukcie poistnej sumy. Súd teda priznal navrhovateľovi ním uplatnený nárok napriek tomu, že jeho dôvodnosť neposudzoval podľa pôvodných VPP pre životné poistenie, hoci takéto posúdenie mal uskutočniť. Rovnako sa nestotožňuje s povinnosťou zaplatiť navrhovateľovi úrok z omeškania od 04.05.2013. Ak by bol nárok dôvodný, jeho splatnosť by v súlade s § 797 ods. 3 OZ nastala 15 dní po likvidácii poistnej udalosti. Teda až 15 dní po 19.09.2013, kedy oznámil navrhovateľovi likvidáciu jeho poistnej udalosti. Namietal, že prvostupňový súd zrejme opomenul vykonať svoju procesnú povinnosť predpísanú v § 118 ods. 2 O.s.p., z ktorého dôvodu potom zameral svoju procesnú aktivitu k iným právne relevantným okruhom, čo malo bez väčších pochybností vplyv na rozhodnutie súdu vo veci samej. Dôkaz listiny súd nevykonal zákonným predvídaným spôsobom, nakoľko zo zápisníc vyplýva, že sa len oboznámil s doterajším priebehom konania. Z uvedeného dôvodu navrhuje rozhodnutie okresného súdu zmeniť a žalobu v celom rozsahu zamietnuť a zaviazat navrhovateľa na náhradu trov konania, prípadne rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, prípadne konanie zastaviť.

K odvolaniu sa vyjadril navrhovateľ, ktorý uviedol, že s ním nesúhlasí, pričom poukázal na dôvody svojho návrhu ako aj na svoje písomné vyjadrenia vo veci. Námietka, že odporcovi bola odňatá možnosť konať pred súdom z dôvodu, že nebolo rozhodnuté o jeho návrhu na prerušenie konania je nedôvodná, nakoľko o tomto návrhu bolo rozhodnuté uznesením č.k. 5C/307/2013-176. K námietke nedostatku právomoci všeobecného súdu, poukázal na svoje vyjadrenia zo dňa 08.11.2013 a 11.04.2014. Zásadne nesúhlasí

s tvrdením odporcu, že podpísaním žiadosti o zníženie poistného z 11.07.2007 pristúpil v celom rozsahu k novým VPP, a že súhlasil s nižším poistným plnením. Odporca listom zo dňa 10.08.2007 bez toho, aby sa sám domáhal akejkolvek zmeny poistných podmienok mu zaslal listinu. V texte tejto listiny je jednoznačne uvedené, že nedochádza k zmene poistných súm. Keďže mu boli ponúknuté nižšie mesačné platby poistného pri zachovaní pôvodného poistného plnenia, samozrejme ako osoba neznalá práva, túto možnosť využil. Určite nemienil uzavrieť poistnú zmluvu za horších podmienok. Súdny spor zaviniť odporca, keď mu za dohodnutých podmienok v poistnej zmluve neplnil a poskytol mu čiastočné plnenie až potom, ako mu bol doručený platobný rozkaz vydaný dňa 11.09.2013. Tvrdenie odporcu, že v prípade poistno-matematických metód nie je možné od neho požadovať predloženie listinného dôkazu, ktorý by zreteľne vysvetlil spôsob výpočtu poistného plnenia, je nepochopiteľné. Poistné plnenie bolo individuálne dojednané v poistnej zmluve, pričom toto dojednanie je jednoznačné a nevyžaduje žiadne špeciálne poistno-matematické výpočty. Nedôvodné je aj jeho tvrdenie, že vyhlásenie rozhodnutia súdu bolo nepredvídateľné. Odporca počas celého konania namietal právomoc všeobecného súdu a už z toho, že súd nariadil opakovane vo veci pojednávanie, muselo byť mu zrejme a jasné, že sa nestotožnil s jeho právnym názorom. Odporcovi v konaní bol poskytnutý dostatočný priestor na obranu. Dôvody odvolania preto považuje za účelové s cieľom predĺžovať súdne konanie. V celom rozsahu sa stotožňuje s napadnutým rozsudkom, a preto ho navrhuje potvrdiť.

Krajský súd, ako odvolací súd (§ 10 ods. 1 O.s.p.), po zistení, že odvolanie podal včas účastník konania proti rozsudku, proti ktorému je prípustné odvolanie (§ 201, § 204 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) preskúmal rozhodnutie v rozsahu ust. § 212 ods. 1 O.s.p. a rozsudok podľa § 219 ods. 1 O.s.p. ako vecne správny potvrdil.

Odvolací súd sa v zásadných a rozhodujúcich zisteniach a záveroch stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, a preto sa obmedzil iba na skonštatovanie správnosti dôvodov rozsudku okresného súdu a na zdôraznenie vecnej správnosti len doplnil/zopakoval niektoré podstatné skutočnosti (§ 219 ods. 2 O.s.p.).

Odvolacia námietka, že odporcovi bola odňatá možnosť konať pred súdom, keď okresný súd pred vyhlásením rozsudku nerozhodol o jeho žiadosti na prerušenie konania je nedôvodná. O predmetnej žiadosti bolo rozhodnuté uznesením č.k. 5C/307/2013-176 zo dňa 10.07.2014. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 23.9.2014 a odporca sa proti nemu neodvolal, hoci jeho návrh na prerušenie konania bol zamietnutý.

Okresný súd správne vyhodnotil právomoc všeobecného súdu. Rozhodcovská doložka je súčasťou VPP v časti XV. a v osobitných dojednaniach, z ktorého dôvodu je tak súčasťou dlhého neprehľadného textu písaného malými písmenami a splyva s ostatnými podmienkami uvedenými vo VPP. V oboch prípadoch sa jedná o predtlačенý formulár vypracovaný odporcom. Rozhodcovská doložka upravená vo VPP spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, nakoľko cieľom doložky ako je formulovaná je dosiahnuť, aby všetky prípadné spory medzi zmluvnými stranami boli prejednávané výlučne rozhodcom. Z tohto dôvodu je v rozpore s dobrými mravmi a je absolútne neplatná. Rozhodcovská doložka nebola dojednaná individuálne a nebolo preukázané, že odporca riadne oboznámil navrhovateľa s obsahom týchto VPP. Pristúpenie k VPP zo dňa 21.05.2007 podpísal v žiadosti o zníženie poistného, v ktorom zároveň podpísal aj osobitné zmluvné dojednania odkazujúce na doložku, ktoré sú len pokračovaním predtlačенého formulára poistných podmienok. Rozhodcovská doložka tak, ako je uvedené vo VPP je neplatnou aj z dôvodu, že subjekt, ktorý má rozhodovať v rozhodcovskom konaní je oprávnený určiť výlučne odporca, čo spôsobuje taktiež značnú nerovnováhu v postavení účastníkov rozhodcovského konania v neprospech spotrebiteľa. V prípade takéhoto výberu, ktorý nie je dohodou oboch strán, zvlášť vznikajú pochybnosti o neobjektívnosti rozhodovania v rozhodcovskom konaní. V tejto rozhodcovskej doložke sa hovorí, že poistník svoj „vyslovný, bezvýhradný a neodvolateľný súhlas potvrdzuje podpisom na VPP“, avšak uvedený podpis na VPP chýba.

Podľa § 53 ods. 1 OZ, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka). V tomto ustanovení je vymedzená všeobecná zásada, podľa ktorej spotrebiteľská zmluva nesmie obsahovať také ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Ust. § 53 ods. 4 OZ (v čase pristúpenia k VPP z 21.5.2007 § 53 ods. 3 OZ) len príkladmo vymedzuje, čo môže byť považované za

neprijateľnú podmienku, avšak nejedná sa o uzavretý okruh (taxatívne daný) neprijateľných podmienok v spotrebiteľskej zmluve. Následne v § 53 ods. 5 OZ (v čase pristúpenia k VPP z 21.5.2007 § 53 ods. 4 OZ) je ustanovené, že neprijateľné podmienky sú neplatné. Už vyššie bolo konštatované, že rozhodcovská doložka spôsobuje značnú nerovnováhu v neprospech navrhovateľa, ako spotrebiteľa, z ktorého dôvodu je neplatná. Preto navrhovateľ ani nemohol od nej odstúpiť. Absolútne neplatná zmluva je neplatná od začiatku (ex tunc), preto nie sú splnené zákonné podmienky na jej dodatočné zrušenie. K odvolacej námietke o použití Smernice 93/13/EHS a aplikácie jej 19-teho odstavca odvolací súd poukazuje na nález Ústavného súdu SR sp. zn. II.ÚS 382/2013-82 zo dňa 30.09.2014, v ktorom v súvislosti s poukazom na 19-te odôvodnenie danej smernice o nekalých podmienkach uviedol, že len hlavný predmet zmluvy (v okolnostiach posudzovanej veci je hlavným predmetom poisťovnej zmluvy poisťné krytie poskytnuté dodávateľom) a vzťah ceny a kvality tovaru, alebo dodávanej služby sú vyňaté z posúdenia neprijateľnosti zmluvných podmienok. Zároveň však platí, že aj hlavný predmet zmluvy a vzťah ceny a kvality dodávanej služby môžu byť brané na zreteľ pri hodnotení primeranosti ostatných podmienok (rozumej ostatných podmienok poisťovnej zmluvy). Z citovaného odôvodnenia smernice o nekalých podmienkach však nevyplýva vyňatie poisťných zmlúv z vecného rozsahu smernice o nekalých podmienkach en block, a rovnako ani nemožno z posúdenia nekalého charakteru podmienky zakladajúcej právomoc rozhodcovského súdu rozhodnúť spor vyplývajúci z poisťovnej zmluvy.

Z vykonaného dokazovania vyplýva, že účastníci konania, navrhovateľ ako poisťník a odporca ako poisťovateľ uzavreli dňa 16.3.1998 poisťnú zmluvu pre prípad smrti a dožitia so začiatkom poistenia 09.03.1998 a koniec poistenia 09.03.2013, s poisťnou dobou 15 rokov a dobou platenia poisťného 10 rokov. Poisťné bolo dohodnuté na sumu 276,- Sk a poisťná suma pre prípad dožitia na sumu 60.340,- Sk. Dňa 22.02.2003 podpísali dodatok k predmetnej poisťovnej zmluve, keď sa zmenila výška poisťného na sumu 316,- Sk a poisťná suma pre prípad dožitia na sumu 64.010,- Sk. A napokon dňa 10.08.2007 podpísali posledný dodatok k poisťovnej zmluve s tými istými podmienkami, so začiatkom poistenia ako aj koniec poistenia, pričom sa opätovne zmenila výška poisťného na pôvodnú sumu 276,- Sk a poisťná suma pre dožitie zostala vo výške 64.010,- Sk. Predtým navrhovateľ na predtlačenom formulári odporcu „žiadosť o zníženie poisťného k poisťovnej zmluve“ č. 57300269 dňa 11.07.2007 požiadal o zníženie poisťného zo sumy 316,- Sk na sumu 276,- Sk. Drobným písmom je uvedené na tejto žiadosti, že poisťná sa znižuje v súlade s VPP zo dňa 21.05.2007 a osobitnými dojednania č. 01/2007, ktoré boli poisťníkovi oznámené, a ku ktorým podpisom tejto žiadosti v celom rozsahu pristupuje. Odporca osobitne listom zo dňa 10.08.2007, ktorým zaslal navrhovateľovi posledný dodatok ku zmluve oznámil, že znížením poisťného nedochádza k uzatvoreniu žiadneho nového poistenia, ku zmene doby platenia poisťného, ani ku zmene v poisťných sumách. Spolu so znížením poisťného oznámil navrhovateľovi, že získa napr. rôzne právne nástroje, GSM servis ako aj ďalšie marketingové výhody, ktoré mu v čase podpisu poisťovnej zmluvy neboli k dispozícii. Odporca však už osobitne neupozorňuje, že v zmysle nových VPP môže dôjsť aj k inému výpočtu poisťovnej sumy, ako je uvedená v zmluve.

V čase uzatvorenia posledného dodatku k poisťovnej zmluve dňa 01.08.2007 bolo účinné ust. § 788 ods. 2 písm. a/ OZ, v zmysle ktorého zmluva musí obsahovať výšku poisťovnej sumy a v prípade poistenia osôb zaručenú poisťovnú sumu. Základným princípom životného poistenia je výplata dohodnutej sumy v prípade, že sa poisťený dožije dátumu konca poistenia, resp. dátumu osobitne dojednaného v zmluve. Uvedená zaručená poisťná suma nie je ničím definovaná, ale poisťovňa tým garantuje pre poisťeného výplatu určitého plnenia. Plnenie od tejto sumy vyššie môže byť upravené už vo VPP. Poisťné podmienky sú obligatórnou súčasťou každej poisťovnej zmluvy. Preto poisťné zmluvy, ktoré sú v prevládajúcej miere zmluvami formulárovými, musia obsahovať údaje, ktoré sú potrebné pre určitosť zmluvy v zmysle ust. § 788 OZ; v ďalšom sú pre účastníkov zmluvy záväzné ustanovenia poisťných podmienok. Aj v prejednávanej veci ide o poistenie osôb, a preto v poisťovnej zmluve bola uvedená zaručená poisťná suma pre dožitie vo výške 64.010,- Sk, na ktorú navrhovateľovi vzniká nárok v prípade dožitia pri ukončení poisťovnej zmluvy. Vo VPP v danom prípade mohlo byť upravené iba vypočítanie vyššej poisťovnej sumy, ako je zaručená poisťná suma v poisťovnej zmluve. Poisťnú sumu v prípade dožitia mohol odporca v danom prípade znížiť iba v zmysle ust. § 798 OZ, a to v prípade, ak v dôsledku nepravdivých údajov (§ 793) od poisťovne bolo stanovené nižšie poisťné. O daný prípad sa v predmetnej veci však nejedná.

Odporca v odvolaní tvrdil, že navrhovateľ riadne neplatil poisťné, a preto sa malo na túto skutočnosť prihliadať pri poisťovnej sume. K tomuto tvrdeniu nepredložil žiadne dôkazy a pred okresným súdom ani uvedené skutočnosti netvrdil. Napriek tomu odvolací súd poukazuje, že sám odporca v listoch pre navrhovateľa zo dňa 22.11.2005, 25.11.2005 a 20.1.2010 konštatoval zaplatenie poisťného (č.l. 47,

48,50) a dokonca v oznámení o likvidácii poisťnej udalosti z 19.9.2013 uvádza, že navrhovateľ má preplatok 9,16 Eur.

S priznaným úrokom z omeškania od 4.5.2013 nesúhlasí odporca s poukazom na § 797 ods. 3 OZ a na to, že likvidácia poisťnej udalosti bola vykonaná 19.9.2013. V zmysle citovaného ustanovenia plnenie z poisťnej zmluvy je splatné do pätnástich dní, len čo poisťiteľ skončil vyšetrenie potrebné na zistenie rozsahu povinnosti poisťiteľa plniť, pričom vyšetrenie sa musí vykonať bez zbytočného odkladu. Aby sa naplnil účel životného poistenia ako formy sporenia, poisťovateľ musí v poisťnej zmluve uviesť garantovanú poisťnú sumu, ktorá sa poistenému vyplatí ihneď po poisťnej udalosti. Navrhovateľ listom zo dňa 10.03.2013 požiadal z dôvodu dožitia na konci poistenia o poisťné plnenie. Na uvedené odporca reagoval listom zo dňa 3.4.2013, ktorým vyzval navrhovateľa na vyplnenie nárokového listu. Navrhovateľ vyplnený nárokový list spolu s kópiou občianskeho preukazu podľa požiadavky odporcu zaslal dňa 16.4.2013. Hoci vyšetrenie na zistenie rozsahu plnenia v danom prípade si nevyžadovalo zložité úkony (mal preukázať, že navrhovateľ sa dožil; poisťná suma bola dohodnutá v zmluve), odporca neukončil vyšetrenie bez zbytočného odkladu a navrhovateľovi neposkytol ani čiastočné plnenie napriek jeho urgencii. Až po doručení platobného rozkazu vydaného v tejto veci, odporca čiastočne plnil navrhovateľovi. I sám zákonodarcu neoponechal na svojvôli poisťovateľa, kedy môže ukončiť vyšetrenie poisťnej udalosti, z ktorej má plniť, keď stanovil, že je potrebné ho vykonať bez zbytočného odkladu. Len vo výnimočných prípadoch, keď vyšetrenie si vyžaduje rozsiahlejšie zisťovania, táto doba môže byť dlhšia, a po 30 dňoch môže poistený žiadať primeraný preddavok. V danom prípade však bolo možné likvidáciu poisťnej udalosti vykonať bez zbytočného odkladu, nešlo o náročnú vec na vyšetrenie a odporca ani neoznámil navrhovateľovi žiadne prekážky, prečo tak nemôže vykonať. Koniec poistenia dňa 9.3.2013 bol známy obom stranám. Odporca najneskôr 3.4.2013 mal vedomosť, že navrhovateľ sa domáhal poisťného plnenia, preto okresný súd správne po tridsiatich dňoch priznal úrok z omeškania. Mal dostatok času od doručenia vyplneného nárokového listu dňa 16.4.2013 poskytnúť poisťné plnenie navrhovateľovi. Navyše odporca pred okresným súdom túto skutočnosť nenamietol, hoci mal o nej vedomosť z doručeného návrhu na začatie konania.

V zmysle § 118 ods. 2 O.s.p., predseda senátu alebo samosudca podľa doterajších výsledkov konania uvedie, ktoré právne významné skutkové tvrdenia účastníkov je možné považovať za zhodné, ktoré právne významné skutkové tvrdenia zostali sporné, a ktoré z navrhnutých dôkazov budú vykonané, a ktoré dôkazy súd nevykoná, aj keď ich účastníci navrhli.

Citované ustanovenie ukladá súdu povinnosť oboznámiť účastníkov konania na pojednávaní s predbežným zhrnutím sporných a nesporných skutkových okolností a tiež s predbežným náhľadom súdu na to, ktoré z navrhnutých dôkazov treba vykonať, a ktoré vykonané nebudú. Účastníkom konania sa tým má vytvoriť možnosť, aby tomu s čím ich oboznámil súd prispôsobili ich ďalší procesný postup v konaní. Z obsahu zápisníc súdu prvého stupňa vyplýva, že okresný súd ohľadne svojej právomoci nemal pochybnosti, o čom svedčili jednotlivé pojednávania pred týmto súdom. Rovnako zo zápisníc vyplýva, že bolo vykonané dokazovanie listinnými dôkazmi riadnym spôsobom a v zápisniciach je konkrétne citované, ktoré listinné dôkazy boli oboznamované. Po vykonaní dokazovania listinnými dôkazmi mali zúčastnené strany možnosť vyjadriť sa k nim. V predvolaní na pojednávanie ako aj v zápisnici z posledného pojednávania boli účastníci konania poučení súdom v zmysle ust. § 120 ods. 1, 4 O.s.p. Odvolací súd dáva do pozornosti, že sporové konanie je vedené zásadou aktívnej účasti účastníkov konania (účastníci sú povinní označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, súd rozhodne ktoré z označených dôkazov vykoná). Z uvedeného je zrejmé, že okresný súd na pojednávaní riadne oboznámil všetky predložené listinné dôkazy. Odvolací súd v tejto súvislosti považuje za potrebné poukázať na to, že porušenie ust. § 118 ods. 2 O.s.p. žiadnym spôsobom nediskvalifikuje účastníka robiť prednesy, navrhovať dôkazy, vyjadrovať sa k vykonaným dôkazom, v práve na záver pojednávania zhrnúť svoje návrhy a pod., čo napokon v prejednávanej veci vyplýva aj z obsahu zápisníc o pojednávaní pred súdom prvého stupňa, keď súd vykonal dokazovanie výsluchom právneho zástupcu odporcu, navrhovateľa, oboznámením sa s predloženými listinnými dôkazmi účastníkov a v závere pojednávania účastníkov vyzval, aby zhmuli svoje návrhy. Nevykonanie dokazovania navrhnutým svedkom okresný súd náležite odôvodnil. Odporcu písomne vyzval, aby špecifikoval jednotlivé položky svojho výpočtu poisťnej sumy, čo nevykonal. Nie je možné, aby nevedel súdu tvrdiť a špecifikovať akým spôsobom došlo k výpočtu poisťnej sumy, keď sa jedná práve o jeho výpočet. Nie je možné uvedené preniesť na svedka, ktorý má iba vypovedať o skutočnostiach, ktoré vnímal svojimi zmyslami. Svedecká výpoveď má potvrdiť, resp. vyvrátiť tvrdenia účastníkov konania. Tvrdenie odporcu v odvolaní, že súd od neho požadoval

predloženie listinného dôkazu ohľadne uvedenej skutočnosti sa nezakladá na pravde, nakoľko z obsahu spisu vyplýva, že prvostupňový súd ho vyzval na špecifikáciu jednotlivých položiek likvidácie poisťnej udalosti, teda čo každá jednotlivá položka predstavuje a ako došlo k jej výpočtu. Z uvedených dôvodov odvolacia námietka navrhovateľa v tomto smere je neodôvodnená.

Odporca namietal, že okresný súd nevykonal dokazovanie listinami v zmysle § 129 ods. 1 O.s.p., nakoľko sa len oboznámil s doterajším priebehom konania. Predmetná odvolacia námietka však neobstojí, nakoľko z obsahu zápisníc vyplýva, ktorými konkrétnymi listinnými dôkazmi sa súd na tom-ktorom pojednávaní oboznámil a vykonal dokazovanie. Po otvorení ďalšieho pojednávania konštatoval, aké dokazovanie bolo vykonané na predchádzajúcich pojednávaniach, a nebolo už povinnosťou súdu opäť vykonať celé dokazovanie týmito listinami, nakoľko všetky pojednávania v tej istej veci na seba nadväzujú a spolu tvoria dokazovanie vo veci.

O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté v zmysle ust. § 224 ods. 1 O.s.p., aplikujúc ust. § 142 ods. 1 a § 151 ods. 1 O.s.p. Navrhovateľ mal plný úspech v odvolacom konaní, avšak si trovy tohto konania neuplatnil, preto mu odvolací súd tieto nepriznal.

Rozhodnutie krajského súdu bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu **n i e j e** prípustné odvolanie.